

Міністерство охорони здоров'я
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Кафедра менеджменту охорони здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«Професор Анатолій Родіонович
Уваренко: вчений, педагог, громадський
діяч, реформатор системи охорони
здоров'я України»
(до 90-річчя з дня народження
професора Уваренка А.Р.)

Київ, 16 травня 2025 року

Київ, 2025

Професор Анатолій Родіонович Уваренко: вчений, педагог, громадський діяч, реформатор системи охорони здоров'я України : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Київ, 16 травня 2025 року / М-во охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О.О. Богомольця, Каф-ра менеджменту охорони здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця. – Київ: НМУ імені О.О. Богомольця, 2025. – 96 с.

Голова оргкомітету:

Кучин Ю.Л. - ректор НМУ імені О.О. Богомольця, член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор.

Співголови оргкомітету:

Науменко О.М. – перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти НМУ імені О.О. Богомольця, член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор;

Земсков С.В. – проректор з наукової роботи та інновацій НМУ імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор;

Парій В.Д. – завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини, доктор медичних наук, професор Заслужений Лікар України;

Яворовський О.П. – завідувач кафедри гігієни, безпеки праці та професійного здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця, академік НАМН України, доктор медичних наук, професор.

Члени оргкомітету:

Паламар Б.І. – директор Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини НМУ імені О.О. Богомольця, професор;

Вежновець Т.А. – директор ННЦ «Бізнес-школа НМУ імені О.О. Богомольця», д.мед.н., професор, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я

Папуша Л.В. - директор бібліотеки НМУ імені О.О. Богомольця;

Богдан Юрій Анатолійович - заступник ректора з господарських питань;

Короткий О.В. – доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини, кандидат медичних наук, доцент;

Прус Н.В. - доцентка кафедри менеджменту охорони здоров'я Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини, кандидат економічних наук, доцент;

Орабіна Т. М. – заступник директора Центру громадського здоров'я МОЗ України;

Честаховська В. І., Вежновець Т. А.....	88
УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ У ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ	
ЗДОРОВ'Я НА ОСНОВІ ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНОГО ПІДХОДУ	
Штанько І. О., Вежновець Т. А.	90
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В	
МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ	
 <i>Секція: Правові та етичні засади охорони здоров'я</i>	 92
Жарлінська Р. Г., Романенко С. В., Зверховська В. Ф.,	
Щерба І. Ю... ..	92
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МЕДИЦИНІ	
Пилипчук В. Л., Трухманова С. Л., Джижула Ю. В.....	94
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БІОЕТИКИ В СУЧАСНІЙ ЛІКАРСЬКІЙ	
ПРАКТИЦІ	

СЕКЦІЯ: ПРАВОВІ ТА ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МЕДИЦИНІ

Жарлінська Р. Г.,¹ Романенко С. В.,² Зверховська В. Ф.³, Щерба І. Ю.⁴

¹Канд. економічних наук, доцент кафедри судової медицини та права

²Канд. юридичних наук, доцент кафедри судової медицини та права

³Канд. економічних наук, викладач кафедри судової медицини та права

⁴ Здобувач ВО ОПП «Менеджмент в охороні здоров'я»

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

Сучасний етап розвитку медичної галузі характеризується активним впровадженням технологій штучного інтелекту (ШІ), що докорінно змінює як клінічну практику, так і організацію охорони здоров'я (ОЗ). Водночас масове застосування інтелектуальних систем створює нові виклики у сфері права. Насамперед йдеться про правовий статус алгоритмів, захист персональних даних пацієнтів, розподіл відповідальності між учасниками медичного процесу та дотримання етичних принципів.

Методологічною основою дослідження є порівняльно-правовий, догматичний, аналітичний та системний методи. Аналіз здійснювався з урахуванням положень міжнародного права, а також українського законодавства, що регулює сферу ОЗ, захист персональних даних та цифрові технології. Метою дослідження було визначення поточного стану правового регулювання ШІ в ОЗ, виявлення прогалин у чинному законодавстві та формування пропозицій щодо його вдосконалення.

ШІ у медицині реалізується у різноманітних формах, проте його використання не позбавлене ризиків, з поміж яких: недостатня прозорість у прийнятті рішень (так званий ефект «чорної скриньки»), порушення конфіденційності медичних даних, дискримінація через нерепрезентативність тренувальних вибірок, а також невизначеність щодо суб'єкта відповідальності у разі заподіяння шкоди. Правове регулювання ШІ у сфері ОЗ є предметом

активного розвитку в країнах ЄС. Регламент AI Act 2021 року в ОЗ передбачає посилені вимоги до відповідності, безпеки, прозорості та підзвітності, наявність механізмів роз'яснення рішень, реєстрації систем та постійного моніторингу їх функціонування. Додатково застосовується регламент про захист даних, який накладає обмеження на обробку персональних даних пацієнтів, встановлює обов'язок отримання згоди та гарантує право на пояснення автоматизованих рішень. В Україні правове регулювання ІІІ, зокрема в медицині, перебуває на початковому етапі. Чинне законодавство має фрагментарний характер. Серед найсуттєвіших прогалин у правовому регулюванні ІІІ в медицині можна відмітити: відсутність спеціального закону, який би визнавав ІІІ об'єктом правового регулювання та правовий режим його використання; невизначеність прав пацієнтів щодо використання ІІІ - на інформовану згоду, на відмову від автоматизованого прийняття рішень, на пояснення результатів, отриманих із використанням алгоритмів; нерозробленість механізмів розподілу відповідальності між лікарем, медичним закладом, розробником програмного забезпечення та постачальником. Окрім цього, в Україні немає ефективного механізму сертифікації систем ІІІ перед їх впровадженням у клінічну практику, а також інституційного нагляду за дотриманням стандартів етики та безпеки.

Таким чином, з урахуванням стрімкого розвитку медичних технологій на основі ІІІ, Україна потребує прийняття базового закону про ІІІ, який би враховував особливості його застосування в медицині, забезпечував нормативне закріплення прав пацієнтів, запровадив систему сертифікації та контролю за алгоритмічними рішеннями.

Список використаних джерел

1. Artificial Intelligence Act, European Parliament, Legislative Observatory (OEIL). URL: <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/document-summary?id=1780523>
2. WHO: Ethics and Governance of Artificial Intelligence for Health, 2021.
3. Про захист персональних даних: Закон України №2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
4. Деякі питання електронної системи охорони здоров'я: Постанова КМУ №411 від 25.04.2018р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF#Text>